

Zeven op de tien mensen heeft nadelige gevolgen van de uitgestelde zorg

Onderzoek corona: Uitstel reguliere zorg tweede golf

Het coronavirus houdt ons al maanden in de greep. In september startte de tweede coronagolf. Ziekenhuisbehandelingen werden weer afgezegd of uitgesteld. Onderzoeken of operaties die minder spoed vragen, worden net als in de eerste golf uitgesteld en later gepland. De Patiëntenfederatie deed in november 2020 onderzoek onder haar zorgpanel naar de gevolgen die mensen hiervan ondervinden.

Totaal aantal deelnemers aan het onderzoek: 8.500 mensen.

Uitgestelde zorg vanaf september

11% van de afspraken die mensen of hun naasten in een ziekenhuis of gespecialiseerde kliniek hadden, werden afgezegd of uitgesteld vanwege corona. Bij 8% werd de afspraak vanuit het ziekenhuis of de kliniek afgezegd. 3% van de (naasten van) mensen wilde zelf geen afspraak.

Uitgestelde zorg ziekenhuis/klinieken vanaf september (n=8.500)

Figuur 1

Type uitgestelde afspraak in ziekenhuis/kliniek

Vooral controle- en vervolgafspraken (41%) worden afgezegd of uitgesteld. Een eerste afspraak met een medisch specialist (13%), een onderzoek (13%) of operatie (17%) worden minder vaak afgezegd.

Type uitgestelde afspraak in ziekenhuis/kliniek

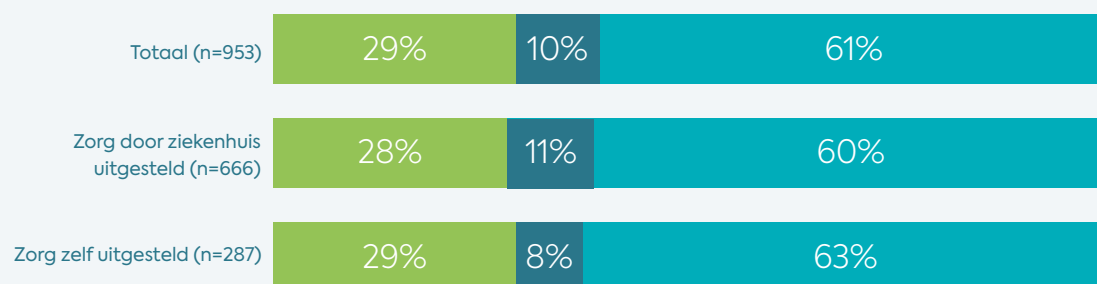
Figuur 2

■ Totaal (n=953) ■ Zorg door ziekenhuis uitgesteld (n=666) ■ Zorg zelf uitgesteld (n=287)

Meer keren uitstel

Bij circa vier van de tien deelnemers is de uitgestelde ziekenhuiszorg een of meer keren eerder uitgesteld vanwege corona.

Zorg al eerder uitgesteld vanwege corona

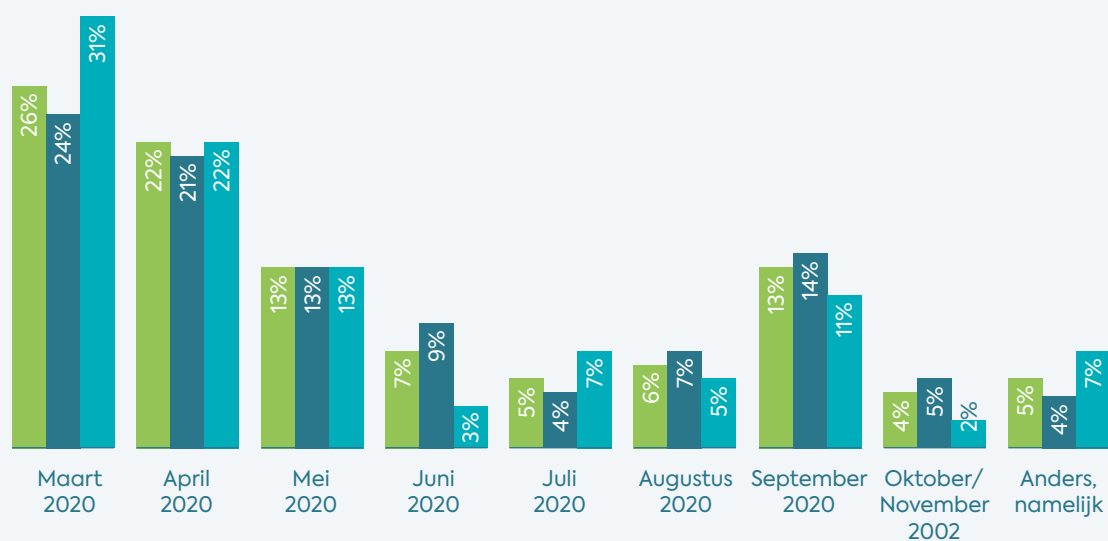
Figuur 3

■ Ja, een keer eerder ■ Ja, al verschillende keren ■ Nee

Wanneer eerste afspraak afgezegd

De mensen bij wie de zorg al eerder is uitgesteld vanwege corona, is gevraagd wanneer de eerste (gewenste) afspraak in het ziekenhuis was die afgezegd werd of niet gemaakt kon worden. In figuur 4 is een overzicht per maand weergegeven. 48% geeft aan dat de eerste afspraak in april of eerder gepland stond.

Eerst afgezegde afspraak in het ziekenhuis

Figuur 4

■ Totaal (n=372) ■ Zorg door ziekenhuis uitgesteld (n=265) ■ Zorg zelf uitgesteld (n=107)

“Meegedaan met het bevolkingsonderzoek tegen darmkanker in het begin van het jaar; op basis van het onderzoek kreeg ik het advies om een coloscopie te laten maken in het ziekenhuis. Het ziekenhuis vertelde me geen tijd te hebben en in 2021 terug te komen.”

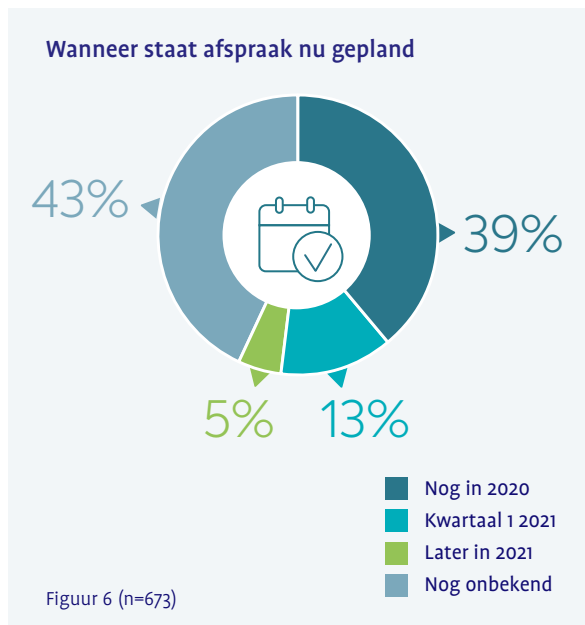
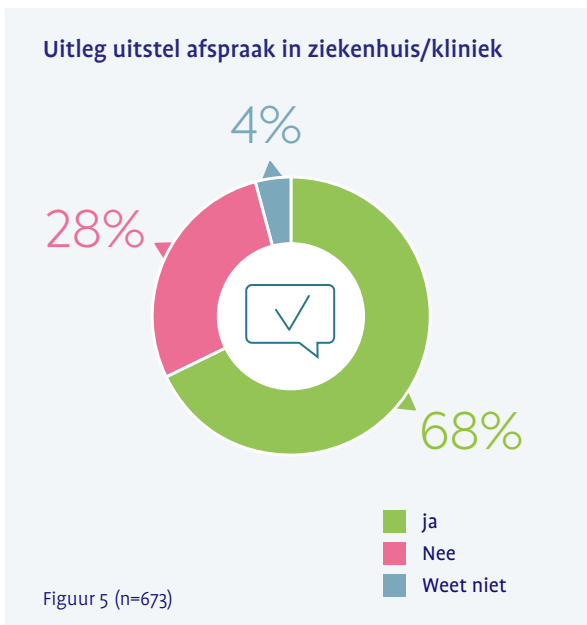
“Omdat de diagnose anders is dan gedacht werd ben ik weer teruggestuurd naar oogkliniek Maashorst in Bernhovenziekenhuis. Maar daar kan ik niet terecht. Ik ga steeds slechter zien, maar er is pas een afspraak in januari 2021 mogelijk of zelfs later.”

Uitleg over uitgestelde afspraak

Deelnemers geven aan dat niet altijd uitgelegd wordt waarom zij niet terechtkunnen in het ziekenhuis; 68% geeft aan uitleg gekregen te hebben, 28% heeft die uitleg gemist.

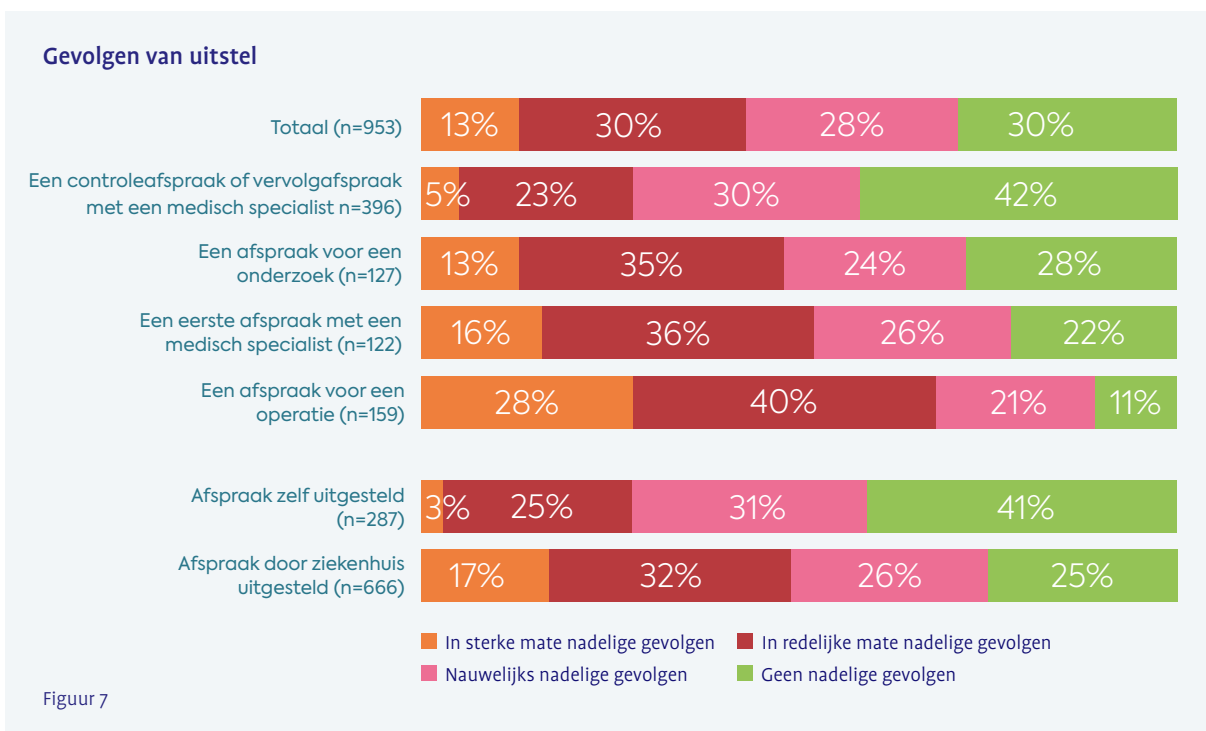
Wanneer afspraak gepland

39% van deze groep heeft de afspraak nog wel dit jaar gepland staan, bij 18% is dit uitgesteld naar volgend jaar. Bij 43% is nog onduidelijk wanneer de afspraak plaatsheeft.

Gevolgen uitgestelde zorg

Zeven op de tien mensen of hun naasten hebben in enige mate nadelige gevolgen van het uitstel van de zorg in het ziekenhuis of kliniek. 43% ervaart redelijke tot sterke nadelige gevolgen. Door uitstel van een operatie ondervindt 89% nadelige gevolgen, tegenover 58% door uitstel van een controle- of vervolgafspraak. Mensen die hun afspraak zelf uitstellen, ervaren in mindere mate nadelige gevolgen (59%) dan mensen bij wie het ziekenhuis of de kliniek de afspraak heeft uitgesteld (75%).

“Uitgestelde staaroperatie, 50% zichtvermogen. Kan niet meer autorijden en werk met grote beperkingen.”

“Door corona liep de doorverwijzing naar het Erasmus en daarop volgende onderzoeken al ernstige vertraging op en nu gebeurt dat weer, alleen dan gaat het over de operatie zelf. Sinds oktober 2019 en pijn pijn pijn dag in dag uit. En daarvoor liep ik er ook al heel lang mee rond.”

“Wanneer wel. Wanneer kom ik pijnvrij, wanneer krijg ik een menselijk leven.”

“Alles staat niet alleen stil, maar gaat met grote stappen achteruit.”

“Wachten op hartfalen omdat er niet geopereerd wordt momenteel is onmenselijk.”

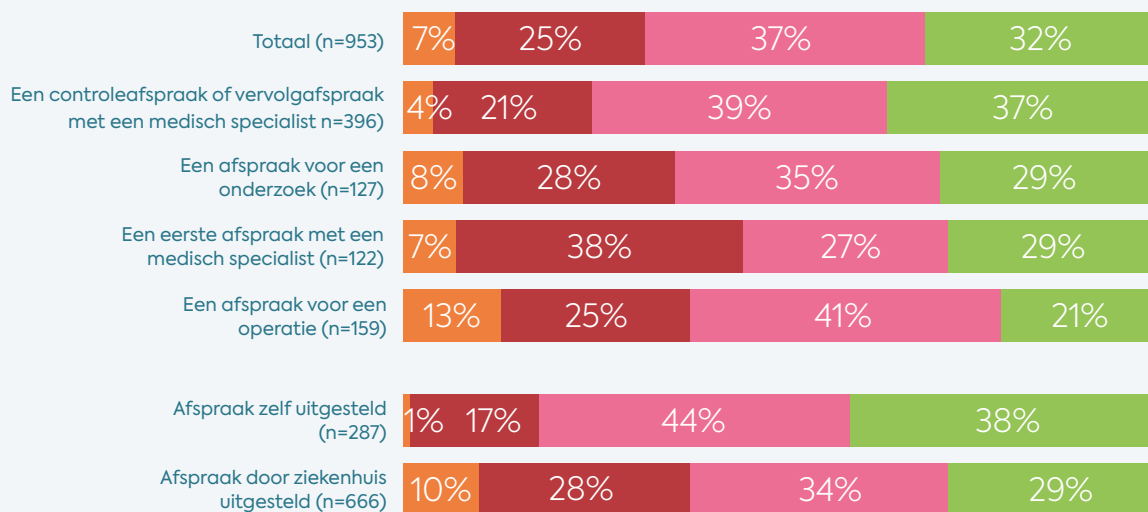
“Ik ben nog jong en blijvende klachten geven levenslang problemen. Het maakt me ook juist vatbaarder voor ziekte.”

“Ik ben 79 jaar. Ik word lichter en verlies conditie omdat ik niet meer wandel en fiets.”

Zorgen om uitstel

Deelnemers is gevraagd of zij of hun naaste zich zorgen maken nu de afspraak in het ziekenhuis of kliniek niet doorgaat. 68% maakt zich zorgen, 32% maakt zich redelijk tot heel veel zorgen. Vanwege uitstel van een operatie maakt 79% zich zorgen, tegenover 63% door uitstel van een controle- of vervolgafspraak. Mensen bij wie de afspraak door het ziekenhuis wordt uitgesteld maken zich vaker in redelijke tot sterke mate zorgen (38%) dan mensen die de afspraak zelf uitstellen (18%).

Zorgen om uitstel

Figuur 8

Heel veel zorgen Redelijk veel zorgen Nauwelijks zorgen Geen zorgen

Profiel deelnemers (8.500)

51% vrouw 49% man De gemiddelde leeftijd 66 jaar

81% van de deelnemers heeft te maken met een chronische aandoening, zoals hart- en vaatziekten (26%), longaandoeningen (18%), reumatische aandoeningen (18%) en diabetes (16%).

Colofon

Het Zorgpanel is een initiatief van Patiëntenfederatie Nederland. De Patiëntenfederatie vertegenwoordigt 200 patiëntenorganisaties. Wij maken ons sterk voor alle mensen die zorg nodig hebben. © Communicatie – december 2020